

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/33/2020
Identifikačné číslo spisu: 8019200008
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8019200008.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Martinčekovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobkyne: K. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. N. Č.. XX, N., právne zastúpená: JUDr. Katarína Andráš Lešková, Advokátska kancelária, Plzenská č. 2, Prešov, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o správnej žalobe o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej zo dňa 02. novembra 2018 a 25. júla 2019, obe číslo XXX XXX XXXX X, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, č. k. 4Sa/1/2019-82 zo dňa 14. júla 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. júla 2020, č. k. 4Sa/1/2019-82 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Prvostupňovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.07.2018 Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť žalobkyne o invalidný dôchodok s odôvodnením, že ku dňu vzniku invalidity, teda k 01.01.2008 nezískala potrebný počet rokov dôchodkového poistenia. Žalovaná (jej generálny riaditeľ) rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 02.11.2011 zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila prvostupňové rozhodnutie. Dôvodila tým, že žalobkyňa od 01.05.1989 do 31.12.2017 získala dobu služby príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže v rozsahu 28 rokov a 252 dní, zakladajúcim nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z., ktorý jej bol priznaný od 01.01.1998 za 28 ukončených rokov služby, do ktorých jej bola započítaná aj doba starostlivosti o deti. Uvedená doba služby, vrátane doby starostlivosti o deti preto podľa § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. nie je obdobím dôchodkového poistenia. Keďže podľa § 72 ods. 1 písm. g) zákona č. 461/2003 Z. z. počet rokov na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov a žalobkyňa ku dňu vzniku invalidity získala len 14 rokov a 246 dní, nárok na invalidný dôchodok jej nevznikol.

2. Žalobkyňa dodatočne zaplatila poistné za dobu od 28.11.2018 do 27.03.2019 (120 dní) a žiadala o priznanie invalidného dôchodku ku dňu 29.03.2018. Aj túto žiadosť Sociálna poisťovňa, ústredie

prvostupňovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 29.04.2019 zamietla. Žalovaná (jej generálny riaditeľ) rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25.07.2019 zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila aj toto prvostupňové rozhodnutie. Dôvodila tým, že ku dňu vzniku invalidity, k 01.01.2018, žalobkyňa získala len obdobie 14 rokov a 246 dní dôchodkového poistenia, pričom obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré žalobkyňa doplatila poistné dodatočne, nemá v zmysle § 72 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. vplyv na nárok na invalidný dôchodok, pretože ide o obdobie po vzniku invalidity. Opakovane dôvodila, že vzhľadom na dobu služby príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže v rozsahu 28 rokov a 252 dní, zakladajúcim nárok na výsluhový dôchodok za 28 ukončených rokov, žalobkyňi nemožno dobu služby hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia.

3. Žalobkyňa napadla obe rozhodnutia žalovanej včas podanými správnymi žalobami. Ich nezákonnosť namietala predovšetkým z dôvodu, že napriek tomu, že pre výsluhový dôchodok jej z celkovej doby služby v rozsahu 28 rokov a 252 dní bolo zhodnotených len 28 ukončených rokov, pre nárok na invalidný dôchodok jej nebola zhodnotená zvyšná doba služby v rozsahu 252 dní. So zarátaním tejto doby by spĺňala podmienku potrebnej doby. Ďalej namietla, že tak obdobie služby ako aj hodnotené obdobia dôchodkového poistenia získala v dvoch systémoch, ale v jednom štáte, a preto by sa pre nárok na invalidný dôchodok na odstránenie diskriminácie mali zhodnotiť všetky obdobia. Žiadne ustanovenie zákona striktnie nevyklučuje postup podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, pozostalostných a starobných dávkach (č. 128), ako bol judikovaný v prípade starobných dôchodkov - v tejto súvislosti poukázala na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10So/21/2015, 7So/138/2011. Napokon namietla i usmernenie žalovaným, ktorým ju nesprávne poučil o možnosti doplatenia poistného.

4. Krajský súd po preskúmaní oboch rozhodnutí žalovanej nepovažoval žaloby za dôvodné. V bode 37. odôvodnenia rozsudku poukázal na to, že vzhľadom na to, že žalobkyňa získala dobu služby (vrátane doby starostlivosti o deti) v rozsahu zakladajúcim nárok na výsluhový dôchodok a podľa potvrdenia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže jej na výsluhový dôchodok bolo zhodnotených celých 28 rokov a 252 dní tejto služby, podľa § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. nemožno dobu služby hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia. V bode 47. odôvodnenia rozsudku súčasne poukázal na to, že Československá socialistická republika ratifikovala Dohovor č. 128, avšak prijala záväzky vyplývajúce len pokiaľ ide o časť III. - starobný dôchodok, a nie invalidný dôchodok

5. Krajský súd poukázal aj na ustanovenie § 72 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., podľa ktorého sa počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity. Keďže invalidita žalobkyne vznikla dňom 01.01.2018, čo medzi účastníkmi nebolo sporné, v bode 38. rozsudku krajský súd uviedol, že dodatočné doplatenie poistného za obdobie od 28.11.2018 do 30.04.2019, teda za obdobie po vzniku invalidity, nemá vplyv na nárok na invalidný dôchodok. V tejto súvislosti v bode 48. rozsudku poukázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 7Sk/8/2018, ktorý uviedol, že „žalovaná postupovala správne, keď na vznik nároku na invalidný dôchodok žalobcu započítavala len roky dôchodkového poistenia pred vznikom invalidity“.

6. Z uvedených dôvodov krajský súd žaloby zamietol a neúspešnej žalobkyňi náhradu trov konania nepriznal.

7. Rozsudok krajského súdu napadla včas podanou kasačnou sťažnosťou žalobkyňa (ďalej aj „sťažovateľka“) z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), teda z dôvodu, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj z dôvodu, že krajský súd rozhodol o správnej žalobe na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Dôvody kasačnej sťažnosti špecifikovala tak, že namietla krajským súdom v bode 37. rozsudku nesprávne citované potvrdenie GR ZVJS zo dňa 23.03.2018, podľa ktorého žalobkyňi „bolo na výsluhový dôchodok zhodnotených celých 28 rokov a 252 dní a pre výpočet v súlade so zákonom č.

328/2002 Z. z. bolo zohľadnených celých 28 rokov“. Z potvrdenia však vyplýva, že „pre nárok a výšku výsluhového dôchodku bolo zhodnotených 28 ukončených rokov služobného pomeru“. Žalobkyňa namietla, že v potvrdení sa o 252 dňoch nič nepíše a z toho je zrejmé, že 252 dní služobného pomeru jej na účely výsluhového dôchodku zohľadnených nebolo a tieto dni neboli zohľadnené ani pre nárok na invalidný dôchodok.

9. Sťažovateľka namietala, že krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s ňou namietanými rozsudkami najvyššieho súdu sp. zn. 7So/138/2011 a 10So/21/2015, naopak dôvodil rozsudkom 7Sk/8/2018, ktorý sa zaoberal odlišnou situáciou, a to nezohľadnením doby štúdia žiadateľa o invalidný dôchodok na vojenskej strednej odbornej škole, čo s vecou žalobkyne nemá nič spoločné. Krajský súd nedal žiadnu odpoveď na zásadné tvrdenie žalobkyne, že jej v rozpore so zákonom nebolo na účely nároku na invalidný dôchodok do obdobia dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme započítaných zostávajúcich 252 dní z osobitného systému dôchodkového zabezpečenia. Rozsudok krajského súdu preto považovala za arbitrárny a zmätočný, pričom jeho nedostatočným odôvodnením zároveň došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Žiadala preto, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zmenil, obe rozhodnutia žalovanej zrušila vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

10. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne nevyjadrila.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd [§ 11 písm. g) SSP] preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne je dôvodná.

12. Podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

13. V zmysle § 39 a § 143ab zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov pre výšku výsluhového dôchodku je rozhodujúci počet skončených rokov trvania služobného pomeru, pričom táto výška je maximálne 65 % základu.

14. Kasačný súd považoval za opodstatnenú námietku sťažovateľky, že krajský súd nesprávne citoval obsah potvrdenia GR ZVJS zo dňa 23.03.2018. Podľa uvedeného potvrdenia služobný pomer žalobkyne trval spolu 28 rokov a 252 dní, pričom „pre nárok a výšku výsluhového dôchodku bolo zhodnotených 28 ukončených rokov služobného pomeru“.

15. Krajský súd žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo považoval za nedôvodnú žalobnú námietku, že na účely nároku na invalidný dôchodok v rozpore so zákonom nebolo do obdobia dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme započítaných zostávajúcich 252 dní z osobitného systému dôchodkového zabezpečenia, ktoré z celkovej doby trvania služobného pomeru v rozsahu 28 rokov a 252 dní neboli hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Jeho právny záver, že žalobkyňa nespĺnila podmienky na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 v spojení s § 72 zákona č. 461/2003 Z. z. teda nie je dostatočne podložený takou právnou úvahou, ktorá by reagovala na všetky relevantné námietky žalobkyne.

16. Kasačný súd z uvedeného dôvodu dospel k záveru, že absencia dôvodov rozsudku v tejto otázke vo vzťahu aj k namietaným rozsudkom najvyššieho súdu má za následok nepreskúmateľnosť rozsudku pre jeho arbitrárnosť a tým stratu možnosti sťažovateľky reagovať v kasačnej sťažnosti na argumentáciou riadne podložený právny názor krajského súdu, čo malo za následok porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces.

17. Z uvedeného dôvodu kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods.

1 písm. f) SSP je podaná dôvodne. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

18. V ďalšom konaní sa krajský súd vysporiada aj s otázkou možnosti hodnotenia zvyškovej doby 252 dní trvania služobného pomeru, nezohľadnených pre výšku výsluhového dôchodku z osobitného systému a nové rozhodnutie vo veci riadne odôvodní. V novom rozhodnutí rozhodne znovu aj o náhrade trov konania kasačného (§ 467 ods. 3 SSP).

19. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.